

Roll No :

Total No. of Questions : 11]

[Total No. of Printed Pages : 4

EDE-125

B.Ed. (First Year) Examination, 2021

Course-7a(20)

PEDAGOGY OF PUNJABI

Time : 1½ Hours]

[Maximum Marks : 80

Section-A

(Marks : 2 × 10 = 20)

Note :- Answer all *ten* questions (Answer limit 50 words). Each question carries 2 marks.

(खण्ड-अ)

(अंक : 2 × 10 = 20)

नोट :- सभी दस प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 50 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 2 अंक का है।

Section-B

(Marks : 6 × 5 = 30)

Note :- Answer all *five* questions. Each question has internal choice (Answer limit 200 words). Each question carries 6 marks.

(खण्ड-ब)

(अंक : 6 × 5 = 30)

नोट :- सभी पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न में विकल्प का चयन कीजिए (उत्तर-सीमा 200 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 6 अंक का है।

Section-C

(Marks : 10 × 3 = 30)

Note :- Answer any *three* questions out of five (Answer limit 500 words). Each question carries 10 marks.

(खण्ड-स)

(अंक : 10 × 3 = 30)

नोट :- पाँच में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 500 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 10 अंक का है।

BI-856

(1)

EDE-125 P.T.O.

ਭਾਗ-(ੳ)

2×10=20

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ ?
 - (ੳ) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (Nature) ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ?
 - (ਅ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ?
 - (ੲ) ਸਥੂਲ (Macro) ਪੜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਰਸਾਉ ?
 - (ਸ) ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ? ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਮੱਹਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ ?
 - (ਹ) ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਰਸਾਉ ?
 - (ਕ) ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮੱਹਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ ?
 - (ਖ) 'ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਰੂਪ ਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਕੌਸ਼' ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
 - (ਗ) ਕਵਿਤਾ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਿਖੋ ?
 - (ਘ) ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ (Micro-Teaching) ਚੱਕਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ?
 - (ਙ) ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ?

ਭਾਗ-(ਅ)

6×5=30

- ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ।
2. ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 'ਵਿਆਕਰਣ' ਉਪ-ਵਿਸ਼ਾ ਪੜਾਉਣ ਲਈ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਅਥਵਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕੋਸ਼ਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ?

3. ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ (Language Laboratory) ਦਾ ਮੱਹਤਵ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?

ਅਥਵਾ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮੱਹਤਵ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ। ਇਸਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ?

4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ?

ਅਥਵਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ (ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ) ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?

5. 'ਦੇਖਣ-ਸੁਣਨ ਸਾਧਨਾਂ' ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ ? ਸਿੱਖਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?

ਅਥਵਾ

ਮੋਰਿਸਨ ਵਿਧੀ (Morison Method) ਵਿਚ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ?

6. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ ?

ਅਥਵਾ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੀ ਦਰਜਾ ਹੈ। ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ ?

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 3 ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 500 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।

ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

7. ਹਰਬਰਟ ਦੀ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ? ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਉ।
8. ਸੁਖਮ-ਅਧਿਆਪਨ (Micro-Teaching) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਾਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ? ਇਸਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦਸੋ ?
9. ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ? ਵਿਆਕਰਣ ਸਿੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਚਕਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
10. ਮਾਪਣ (Measurement) ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ (Evaluation) ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ? ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
11. ਭਾਸ਼ਾ-ਕੋਸ਼ਲਾਂ (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕੋਸ਼ਲ) ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ?